

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/110/2019
Identifikačné číslo spisu:	2115219022
Dátum vydania rozhodnutia:	24.09.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:2115219022.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu G. Z., trvalým pobytom v G., zastúpeného advokátom JUDr. Ireneusz Piotr Giebel, so sídlom v Trnave, Sladovnícka 22, proti žalovanej Mgr. M. E., trvalým pobytom v G., o zaplatenie 7 667,64 € s príslušenstvom a iné, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 37C/351/2015, o dovolaní žalovanej proti Rozsudku Krajského súdu v Trnave z 26. septembra 2018 sp. zn. 10Co/259/2017 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 13. februára 2017 č.k. 37C/351/2015-102, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 7 487,64 € spolu s príslušenstvom (špecifikovaného vo výroku rozhodnutia), sumu vo výške 500 € z titulu zaplatenia zmluvnej pokuty a sumu vo výške 3,37 € z titulu zaplatenia náhrady notárskeho poplatku za osvedčenie, to všetko v mesačných splátkach vo výške 50 €, ktoré sú splatné vždy v 20. deň toho-ktorého mesiaca, pričom prvá splátka je splatná v 20. deň mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom toto rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, a to pod stratou výhody splátok. V časti rozdielu medzi pôvodným návrhom a vyššie uvedeným výrokom rozsudku ohľadom istiny a úroku z omeškania konanie zastavil. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Právne svoje rozhodnutie vo veci samej odôvodnil ustanovením § 488, § 489, § 491 ods. 1, § 494, § 517 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2, § 558, § 657 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase vzniku omeškania a § 232 CSP. Vecne dôvodil, že žalobca a žalovaná boli v partnerskom vzťahu, počas ktorého poskytol žalobca žalovanej „finančnú výpomoc“- pôžičku v sume 8 447,64 €. Následne po rozchode dňa 24. októbra 2013 uzavreli Dohodu o urovaní, na základe ktorej žalovaná svoj dlh uznala čo do výšky a dôvodu vzniku, zaviazala sa žalobcovi zaplatiť dlžnú sumu vo výške 8 347,64 € v splátkach po 50 € mesačne s tým, že ak žalovaná neuhradí ktorúkoľvek splátku riadne a včas, stáva sa okamžite zročným celý dlh, pričom žalobca ako veriteľ má nárok vymáhať od žalovanej ako dlžníčky zákonné úroky z

omeškania odo dňa splatnosti uvedenej pohľadávky do zaplatenia a zmluvnú pokutu vo výške 500 €, splatnú do 7 dní od písomnej výzvy (čl. II bod 2.3). Žalovaná plnila riadne splátky v zmysle dohody do 14. splátky, ktorú uhradila (len čiastočne), následne aj 15. splátku uhradila iba čiastočne (10 €), na základe omeškania žalovanej sa v dôsledku neuhradenia splátok riadne a včas, stal okamžite zročným celý dlh. Listom zo 6. júla 2015 žalobca vyzval žalovanú k zaplateniu neuhradeného zostatku 40 € zo splátky za mesiac máj 2015 a zvyšnej dlžnej sumy 7 637,64 € z titulu okamžitej zročenosti celej splátky, spolu so zákonným úrokom z omeškania a zmluvnou pokutou 500 €. V priebehu konania až do vyhlásenia rozsudku, žalovaná uhradila ďalšie čiastočné platby spolu vo výške 150 €, žalovanej tak zostalo uhradiť ku dňu rozhodovania súdu istiny 7 787,64 €. V zaplatenej časti vzal žalobca žalobu späť a súd v tejto časti konanie zastavil. V časti úroku z omeškania súd prvej inštancie priznal nárok žalobcu na úrok z omeškania vo výške úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, platnej k prvému dňu omeškania, pričom v priznanom nároku z omeškania zohľadnil postupné splácanie dlhu žalovanou. Súd priznal žalobcovi tiež nárok na zmluvnú pokutu vo výške 500 € (keď nebol žiaden dôvod na využitie moderačného práva súdu, dohodnutá zmluvná pokuta nebola neprimeraná vzhľadom na výšku a význam zabezpečovanej pohľadávky, nebola rozporná s dobrými mravmi), ako aj žalobcom uplatnený nárok na náhradu notárskeho poplatku za osvedčenie správnosti fotokópie Dohody o urovnaní z 24. októbra 2013 vo výške 3,37 € (overenie bolo urobené pre účely konania, súviselo s uplatnením práva žalobcu). Žalovaná uplatnený nárok čo do dôvodu ani výšky nerozporovala, žiadala o umožnenie splácať jej dlh v splátkach po 10 € mesačne, pričom žalobca vyslovil súhlas so splácaním dlhu v splátkach po 50 €; súd povolil žalovanej splatiť prisúdenú pohľadávkú s príslušenstvom splátkach po 50 € mesačne (§ 232 CSP), s prihliadnutím na jej nepriaznivú finančnú a sociálnu situáciu. Rozsudok napadla žalovaná odvolaním.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. septembra 2018 sp. zn. 10Co/259/2017 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti vecí samej a v časti o náhrade trov prvoinštančného konania. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozhodnutia, pre svoje skutkové zistenia vzal do úvahy skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, neporušujúc zásady vyplývajúce z § 191 CSP v súvislosti s hodnotením dôkazov. Mal za to, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie náležite, podrobne, logicky odôvodnil a odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou proti takému uplatneniu. Konštatoval, že skutočnosti uvedené v odvolaní žalovanej neboli spôsobilé spochybniť skutkové a právne závery, ku ktorým dospel súd prvej inštancie, a preto odvolanie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov považoval za neopodstatnené. Žalovaná v odvolaní neprodukovala žiadne relevantné nové tvrdenia, s ktorými by sa nevysporiadal súd prvej inštancie. Uviedol, že žalovaná v odvolaní netvrdila splnenie niektorej z podmienok pre použitie prostriedkov procesného útoku/obransy až v odvolacom konaní v zmysle § 366 písm. a/ až d/ CSP, ani tieto podmienky nevyšli najavo, preto tieto novoty - listinné dôkazy ako prostriedky procesnej obrany (predložené ňou až v odvolacom konaní) nemohli byť použité až v odvolacom konaní a nebolo možné na ne prihliadnuť.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej v texte „dovolateľka“) dovolanie. Prípustnosť dovolania a dovolacie dôvody dovolateľka nevymedzila, v dovolaní popísala svoj zdravotný stav, ktorý vyplynul z jej vzťahu so žalobcom a tiež opísala (zo svojho pohľadu) osobu žalobcu a jeho chovanie voči nej. Uviedla, že žalobca jej peniaze dal vedome a nič za to nechcel, na jej popud, aby nemala zlý pocit, vyhotovil zmluvu, v ktorej jej stanovil vracanie po častiach, ktoré si sama zväží splácať v časovom rozpätí, ktoré taktiež sama uznáva a následne na to pod vplyvom zlosti, keďže sa nechcela k nemu vrátiť, žiadal celú sumu späť a začal s psychickým nátlakom. Poznamenala, že „ja peniaze nemám (keby som ich mala najala by som si právnik, ktorý by ma v tejto kauze zastupoval a určite lepšie než ja, ktorá nemám právnické vzdelanie a nerozumiem prečo súd dáva za pravdu človeku, ktorý klame len preto, že je zastupovaný právnym zástupcom). Keď sa mi nedostane spravodlivosti, chcem celú vec medializovať a porozprávať o praktikách žalobcu Ľ. Z. počas vzťahu“.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

5. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

6. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 naďalej vyžaduje, aby bol dovolateľ (okrem prípadov, na ktoré sa vzťahuje § 429 ods. 2 CSP) zastúpený advokátom. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy (navyše) požaduje, aby podané dovolanie bolo spísané advokátom, teda osobou, ktorá je zapísaná v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou (tento zoznam je dostupný na internetovej stránke www.sak.sk).

7. Právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 429 ods. 1 CSP ustanovuje osobitnú podmienku dovolacieho konania, bez splnenia ktorej dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Zákon túto podmienku nestanovuje iba v prípade dovolateľov uvedených v § 429 ods. 2 CSP. O tejto osobitnej podmienke dovolacieho konania je v zmysle § 393 ods. 1 CSP povinný poučiť strany sporu v písomnom vyhotovení rozhodnutia odvolací súd.

8. Postup súdu prvej inštancie v prípade nesplnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP) upravuje § 436 ods. 1 CSP, podľa ktorého vtedy, keď má dovolanie vady podľa ustanovenia § 429 CSP a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 CSP poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch neodstránenia vád dovolania.

9. Ustanovenie § 436 ods. 1 CSP predstavuje jedinú (výnimočnú) procesnú situáciu, v ktorej súd prvej inštancie prihliada na existenciu vád dovolania a dovolateľa vyzýva na ich odstránenie. Tento postup súdu prvej inštancie sa týka výlučne vád dovolania v zmysle § 429 ods. 1 CSP a ich výskytu v prípade absencie (alebo nedostatočného) poučenia dovolateľa odvolacím súdom.

10. Procesná situácia, pri ktorej súd prvej inštancie prihliada na vady dovolania a dovolateľa vedie k ich odstráneniu, nenastáva v prípade existencie vád podľa § 429 CSP vtedy, keď bol dovolateľ riadne poučený odvolacím súdom o náležitostiach dovolania a zastúpení dovolateľa v dovolacom konaní (rovnako táto situácia nenastáva pri zistení iných vád, než sú vady dovolania v zmysle § 429 CSP). V takom prípade súd prvej inštancie dovolateľa nevyzýva na odstránenie vád dovolania a spis bez ďalšieho predkladá na rozhodnutie dovolaciemu súdu.

11. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozsudku poučil v súlade s § 393 ods. 1 CSP strany sporu o prípustnosti dovolania, lehote na podanie dovolania, o náležitostiach dovolania o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, ako aj o tom, že dovolanie musí byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Odvolací súd strany sporu zároveň poučil, v ktorých prípadoch povinnosť podľa § 429 ods. 1 CSP neplatí (§ 429 ods. 2 CSP).

12. V danom prípade zo spisu vyplýva, že dovolateľka nemá právnické vzdelanie a nejde o dovolateľa uvedeného v § 429 ods. 2 CSP. Dovolaním napadnuté rozhodnutie obsahuje riadne poučenie odvolacieho súdu o náležitostiach dovolania a potrebe zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní (§ 393

ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 429 CSP). Vzhľadom na to, že nie je splnená osobitná podmienka dovolacieho konania (§ 429 ods. 1 CSP), nemožno uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

13. Dovolací súd odmietol dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. e/ CSP, v zmysle ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

14. V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi najvyšší súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, lebo mu žiadne trovy nevznikli.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.